

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale :

Bugetul asigurărilor sociale de stat ca parte componentă a sistemului bugetar se aprobă anual prin lege.

În conformitate cu prevederile Legii nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 se prevăd și autorizează, pentru acest an bugetar, veniturile și cheltuielile bugetare, precum și reglementările specifice exercițiului bugetar.

Prin sistemul asigurărilor sociale se asigură finanțarea măsurilor de ocrotire, de protecție și de ajutorare a cetățenilor activi, a pensionarilor și a membrilor de familie și constau în acordarea de către stat de pensii, indemnizații, ajutoare, trimiteri la odihnă, la tratament balnear și alte drepturi, în perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă din cauză de accident de muncă sau boală profesională sau în alte cazuri când ajutorarea este necesară.

Începând cu anul 2009 efectele crizei financiare și economice globale s-au acutizat, acestea influențând în mod negativ încasările bugetare ceea ce a determinat înregistrarea de deficite bugetare, sau excedente diminuate față de cele prognozate. Astfel, potrivit actelor normative prin care s-a rectificat bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2009 și Ordonanța Guvernului nr.20/2009), veniturile din contribuții de asigurări sociale de stat aferente sistemului public de pensii s-au diminuat cu 6.626,5 milioane lei, pentru asigurarea resurselor bugetare necesare plății integrale și la timp a prestațiilor de asigurări sociale și a funcționării sistemului public de pensii fiind necesară acordarea de subvenții de la bugetul de stat în sumă totală de 6.888,4 milioane lei.

În cazul bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2009 veniturile din contribuții de asigurări pentru șomaj aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj, s-au diminuat în urma rectificărilor cu 337,0 milioane lei, acest sistem înregistrând la data de 30 noiembrie a.c. un deficit în sumă totală de 1.292 milioane lei, deficit finanțat din excedentele înregistrate în anii anteriori.

2. Schimbări preconizate :

Propunerile care au stat la baza construcției bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 sunt integrate în contextul macroeconomic realizat de România pe primele trei trimestre ale anului 2009 în condiții de criză economică și financiară globală, cel estimat până la finele anului 2009 și cel prognozat pentru anii 2010-2013.

Unul din obiectivele importante al construcției bugetare pe anul 2010 l-a constituit ajustarea deficitului bugetar către niveluri sustenabile din punct de vedere al finanțării.

La construcția bugetară în domeniul asigurărilor sociale de stat și al asigurărilor pentru șomaj pe anul 2010 s-au avut în vedere următoarele:

☞ menținerea în anul 2010 a valorii punctului de pensie la nivelul celei stabilite pentru luna octombrie 2009, respectiv la 732,8 lei;

☞ limitarea cheltuielilor de funcționare a administrației publice de natura bunurilor și serviciilor la nivelul anului 2009, cu excepția prestațiilor pentru care există convenții sau contracte, situație în care se aplică clauzele prevăzute prin acestea. Cheltuielile de natura activelor nefinanciare au fost reduse în cazul bugetului asigurărilor pentru șomaj, respectiv menținute la nivel relativ constant în cazul bugetului asigurărilor sociale de stat, comparativ cu cele aprobate prin legea bugetară a anului 2009;

☞ reducerea cheltuielilor de personal în sistemul bugetar ca urmare a instituirii, prin lege, a unor măsuri cum ar fi: salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, neacordarea de premii în cursul anului, compensarea muncii suplimentare cu ore libere ce pot fi acordate într-o perioadă mai mare de timp, etc.

☞ scăderea inflației (decembrie 2010 față de decembrie 2009) la 3,7% față de 5,6% estimată pentru anul 2009 și 6,3% înregistrată în anul 2008;

☞ creșterea salariului mediu brut în anul 2010 la 1.836 lei, față de 1.767 lei estimat pentru anul 2009 și 1.682 lei înregistrat în anul 2008;

☞ în anul 2010 pensia medie lunară de asigurări sociale va fi de 701,2 lei;

☞ scăderea numărului de șomeri înregistrați cu 55 mii persoane ajungându-se astfel la finele anului 2010 la 645 mii persoane, de la 700 mii persoane estimat pentru finele anului 2009, ca urmare a măsurilor de protecție socială stabilite prin Programul anticriză aprobat de Guvern;

☞ scăderea ratei medii a șomajului la 7,3% în anul 2010 față de 7,8% estimată pentru anul 2009;

☞ fundamentarea și dimensionarea cheltuielilor în funcție de veniturile prognozate, posibile de încasat;

☞ menținerea la nivelul anului 2009 a comisionului poștal de transmitere și plată a unor drepturi de protecție socială (pensii de asigurări sociale de stat, indemnizații de șomaj, indemnizații de șomaj pentru absolvenți și persoane care au satisfăcut stagiul militar, venituri de completare);

☞ finanțarea cheltuielilor aferente unor proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare cum ar fi cele pentru: oferirea de servicii e-administrație participanților la sistemul public de pensii prin implementarea unui sistem informatic integrat; analiza deficitului de forță de muncă calificată în domeniul construcțiilor; studii, analize statistice și previziuni asupra pieței muncii pentru întărirea capacității Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă în România, la nivel național și local; model de cooperare transnațională pentru întoarcerea lucrătorilor români; anticiparea schimbărilor pe piața muncii, etc;

☞ corelarea măsurilor cuprinse în Programul de guvernare care vizează protecția socială pentru categoriile de persoane cu venituri mici, cu prevederile cuprinse în bugetele asigurărilor sociale de stat și asigurărilor pentru șomaj: asigurarea sustenabilității financiare a sistemului public de pensii pe baza principiilor contributivității și solidarității sociale, îmbunătățirea accesului pe piața forței de muncă a tinerilor și grupurilor defavorizate prin acordarea de facilități angajatorilor, etc.

• Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 s-au propus pe lângă prevederile și autorizările privind veniturile și cheltuielile pentru bugetele asigurărilor sociale de stat, asigurărilor pentru șomaj, sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale și veniturilor proprii ale instituțiilor publice și următoarele reglementări specifice exercițiului bugetar al acestui an:

☞ valoarea punctului de pensie;

☞ salariul mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat;

☞ cuantumul ajutorului de deces în cazul asiguratului sau pensionarului, precum și în cazul unui membru de familie al acestora;

- ☛ cotele de contribuții de asigurări sociale;
- ☛ limitarea cheltuielilor cu transmiterea și plata drepturilor de protecție socială finanțate din bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- ☛ sumele totale care pot fi utilizate pentru acordarea de credite în condiții avantajoase, precum și cuantumul maxim al acestora ce poate fi acordat unui beneficiar, potrivit prevederilor art.87 din Legea nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare;
- ☛ dispoziții referitoare la obligațiile ce revin ordonatorului principal de credite în legătură cu asigurarea fondurilor necesare plății integrale și cu prioritate a componentei locale aferentă derulării programelor și proiectelor cu finanțare internațională, precum și a fondurilor necesare finanțării angajamentelor asumate prin documentele privind integrarea României în Uniunea Europeană.

3. Alte informații :

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr.500/2002, cu modificările ulterioare, pe baza:

- ☛ prognozelor indicatorilor macroeconomici și sociali pentru anul 2010, precum și pentru următorii 3 ani;
- ☛ politicilor fiscale și bugetare;
- ☛ politicilor și strategiilor sectoriale, a priorităților stabilite în formularea propunerilor de buget, prezentate de ordonatorul principal de credite;
- ☛ propunerilor de cheltuieli detaliate ale ordonatorului principal de credite.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic:

Prin proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 se asigură repartiția produsului intern brut pentru domeniul social ce privește sistemul public de pensii și sistemul asigurărilor pentru șomaj. În anul 2010 pentru susținerea acestor două sectoare se alocă 8,2% din produsul intern brut.

2. Impactul asupra mediului de afaceri:

Prin bugetul asigurărilor pentru șomaj se asigură fonduri care sunt destinate acordării de credite în condiții avantajoase pentru crearea de noi locuri de muncă prin înființarea sau dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, unități cooperatiste, asociații familiale, precum și activități independente desfășurate de persoane fizice autorizate.

Astfel, pentru investițiile generatoare de noi locuri de muncă se acordă credite cu dobânda de 50% din dobânda de referință a Băncii Naționale a României; pentru studenții care înființează întreprinderi mici și mijlocii, unități cooperatiste, asociații familiale se acordă credite cu dobândă de 25% din dobânda de referință a Băncii Naționale a României.

3. Impactul social:

Asigurarea veniturilor pensionarilor și a altor drepturi de asigurări sociale (indemnizații, ajutoare, trimiteri la tratament balnear și alte drepturi, în perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă), a indemnizațiilor de șomaj și asigurarea drepturilor cuvenite, potrivit legii, personalului disponibilizat prin concedieri colective ca urmare a restructurării și reorganizării sectorului economic, conduc la îmbunătățirea nivelului de trai și la reducerea marginalizării sociale a acestor categorii de populație.

4. Impactul asupra mediului:

Proiectul de act normativ nu produce nici un impact în domeniul mediului.

5. Alte informații:

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010, prevede și aut orizează pentru anul 2010 veniturile și cheltuielile pentru bugetele: asigurărilor sociale de stat, asigurărilor pentru șomaj, veniturilor proprii ale instituțiilor publice, pe structura sistemului bugetar stabilit conform Legii nr.500/2002, cu modificările ulterioare.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent cât și pe termen lung

Pentru bugetul asigurărilor sociale de stat :

• Venituri:

☞ Pentru anul 2010, din totalul veniturilor bugetare estimate la 41.316 milioane lei, 81,9 % urmează să se încaseze din contribuțiile pentru asigurări sociale ale sistemului public de pensii, 0,7 % din contribuțiile pentru accidente de muncă și boli profesionale și 0,3 % din venituri nefiscale și 17,1% subvenții primite din bugetul de stat.

☞ Din totalul veniturilor bugetare, 41.006 milioane lei sunt aferente sistemului public de pensii (99,2%) și 310 milioane lei aferente sistemul asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale (0,8%).

Veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010, sunt diminuate cu suma de 1.823 milioane lei aferentă Pilonului II de pensii (echivalentul cotei de 2,5 % ce se deduce din contribuția individuală de asigurări sociale).

☞ Pentru susținerea în totalitate a cheltuielilor ce se finanțează din acest buget, în anul 2010, din bugetul de stat se alocă o subvenție de 7.056 milioane lei;

☞ Veniturile bugetare totale estimate pentru anul 2010 urmează să crească cu 1,6 % față de cele preliminate pe anul 2009, respectiv cu 639 milioane lei.

☞ Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 au fost stabilite avându-se în vedere, următoarele cote de contribuții:

⇒ 20,8% cota datorată de angajatori pentru condiții normale de muncă;

⇒ 10,5% cota datorată de angajat care cuprinde și cota de 2,5% aferentă fondurilor de pensii administrate privat;

⇒ 0,25% cota medie datorată de angajatori pentru sistemul asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale.

☞ Veniturile sistemului de accidente de muncă și boli profesionale în anul 2010 se estimează la 310 milioane lei, în creștere cu 26 milioane lei față de anul 2009, ca urmare a creșterii câștigului salarial mediu brut prognozat.

Cheltuieli:

☞ În anul 2010, cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat au fost evaluate la 41.060 milioane lei, din care 41.006 milioane lei pentru sistemul public de pensii (99,9%) și 54 milioane lei pentru sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale (0,1%).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului public de pensii, 98,4% vor fi pentru asistență socială și 1,6% pentru administrarea sistemului public de pensii (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului și active nefinanciare).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, 84,7% vor fi pentru asistență socială (ajutoare sociale în caz de invaliditate).

2,9% contribuții de sănătate plătite la fondul național unic de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele aflate în concediu medical, 1,7% programe și proiecte de prevenire a accidentelor de muncă și boli profesionale și 10,7% pentru funcționarea sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale (cheltuieli de personal, bunuri și servicii și active nefinanciare).

☞ Fondurile destinate plății pensiilor pentru anul 2010 sunt în sumă de 39.690 milioane lei, ceea ce înseamnă 7,36% din PIB.

☞ La stabilirea necesarului de fonduri pentru plata pensiilor, s-au avut în vedere următorii indicatori :

- 4.690 mii pensionari de asigurări sociale;
- 701,2 lei pensia medie lunară de asigurări sociale.

☞ Bugetul asigurărilor sociale de stat este programat pentru anul 2010 cu un excedent în sumă de 255,7 milioane lei care reprezintă rezultatul financiar al sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj:

• Venituri:

☞ Pentru anul 2010 veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost estimate la 1.820 milioane lei, din care 64,7% vor proveni din contribuții ale sistemului de asigurări pentru șomaj, 12,2% din contribuția angajatorilor la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, 21,1% din venituri nefiscale și 2% sume primite de la Uniunea Europeană în contul plăților efectuate.

☞ Veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj se majorează în anul 2010 cu 475 milioane lei față de cele preliminate a se realiza în anul 2009, ca urmare a creșterii unor indicatori macroeconomici (salariul mediu brut, numărul de salariați), precum și a veniturilor din dobânzi aferente depozitelor constituite din excedentele anilor precedenți.

☞ Veniturile pe anul 2010 s-au stabilit avându-se în vedere:

- o cotă de contribuție datorată de angajator de 0,5% ;
- o cotă individuală de contribuție de asigurări pentru șomaj de 0,5%;
- o cotă de contribuție datorată de angajator fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale de 0,25%;

☞ În categoria veniturilor nefiscale, în sumă de 385 milioane lei, sunt cuprinse: veniturile provenite din încasarea contravalorii dobânzilor plătite de trezoreria statului pentru disponibilitățile înregistrate de buget și păstrate în trezorerie, din încasarea taxelor pentru activitatea de formare profesională și a celor pentru acreditarea furnizorilor de servicii de ocupare, din venituri din dobânzi la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale precum și din diverse alte venituri.

• Cheltuieli

☞ Pentru anul 2010, prin bugetul asigurărilor pentru șomaj s-a prevăzut finanțarea unor cheltuieli în sumă totală de 2.965 milioane lei, din care 2.944 milioane lei sunt aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj (99,3%) și 21 milioane lei fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale (0,7%).

Sumele prevăzute la cheltuieli aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj au ca principale destinații:

- asistența socială (indemnizațiile de șomaj; indemnizațiile de șomaj pentru absolvenți, plățile compensatorii; stimularea angajatorilor care încadrează absolvenți; stimularea angajatorilor care încadrează șomeri aparținând unor categorii defavorizate; stimularea mobilității forței de muncă, etc.), circa 67,5% din total;

- plata contribuțiilor de asigurări sociale aferente prestațiilor suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, circa 21,5 % din total;

- transferuri către bugetele locale pentru finanțarea programelor pentru ocuparea temporară a forței de muncă, circa 1,5% din total;

- împrumuturi acordate pentru înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, circa 0,7% din total;

- cheltuieli pentru administrarea fondului (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului și active nefinanciare), circa 6,5% din total;

- acordarea de subvenții necesare organizării și funcționării centrelor regionale de formare profesională a adulților, circa 0,5% din total.

☞ Din totalul cheltuielilor aferente fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, circa 94,1% reprezintă sumele aferente plății creanțelor salariale și 5,9% reprezintă cheltuieli de gestionare a acestui Fond.

☞ Nivelul cheltuielilor ce se finanțează în anul 2010 din bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost stabilit avându-se în vedere următoarele categorii de beneficiari și cuantumuri medii lunare:

- 280 mii beneficiari de indemnizație de șomaj;

- 0,8 mii beneficiari de venituri de completare, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 116/2006 privind protecția socială acordată persoanelor disponibilizate prin concedieri colective efectuate ca urmare a restructurării și reorganizării unor societăți naționale, regii autonome, companii naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, precum și a societăților comerciale și regiilor autonome subordonate autorităților administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;

- 10 mii beneficiari de indemnizație de șomaj pentru absolvenți;

- 523 lei indemnizație de șomaj medie lunară;

- 300 lei indemnizație de șomaj medie lunară pentru absolvenți.

☞ Bugetul asigurărilor pentru șomaj este programat pentru anul 2010 cu un deficit total de 1.145 milioane lei, care se compune din: 1.377 milioane lei deficit al sistemului de asigurări pentru șomaj și 232 milioane lei excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

6. Alte informații:

Nu este cazul.

Secțiunea a -5 a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare:

Nu este cazul.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie:

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 nu transpune și nu implementează un act comunitar, ci prevede și autorizează pentru anul 2010 veniturile și cheltuielile bugetare, precum și reglementări specifice exercițiului bugetar ale acestui an.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente:

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 nu se referă la acest subiect.

4. Alte informații:

Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 au fost avute în vedere anumite norme legale după cum urmează:

- Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare;

- Legea nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare;

- Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările ulterioare;
- Legea nr.346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările și completările ulterioare.

Secțiunea a -6 a

Consultări efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor Publice cu consultarea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și discutat în Comisia de Dialog Social a Ministerului Finanțelor Publice.

Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de lege, prin avizul nr.

Secțiunea a -7 a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

În vederea respectării prevederilor legale în vigoare cu privire la transparența decizională și accesul la informațiile de interes public, proiectul de lege a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Finanțelor Publice.

Secțiunea a -8 a

Măsuri de implementare:

Proiectul de Lege a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 va fi implementat de către Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, prin Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'E' followed by 'Boc' and a horizontal line ending in a dot.

EMIL BOC